



Central Sweden
DALARNA, GÄVLEBORG OCH ÖREBRO LÄN



Ämne: Inriktning Central Swedens verksamhet 2026-2027

Författare: Ebba Bjerkander, Central Sweden, Thomas Högman, Region Gävleborg, Åsa Ängsback, Region Dalarna, Eva Getzman och Gordon Hahn, Region Örebro län

Datum: 2025-06-18

Inriktning Central Swedens verksamhet 2026–2027

Region Dalarna, Region Gävleborg och Region Örebro län är medlemmar i Central Sweden ideell förening. Föreningens stadgar fastställer att målet med Central Sweden är att bidra till förverkligandet av medlemmarnas regionala utvecklingsstrategier utifrån ett EU-perspektiv. Till grund för verksamheten ligger medlemmarnas inriktningsbeslut. För att uppnå föreningens ändamål har föreningen ett gemensamt EU-kontor i Bryssel – Central Sweden European Office (kontoret). Genom fysisk närvaro i Bryssel företräder Central Sweden medlemsregionernas intressen. Medlemsregionerna och kontoret strävar efter att samordna sina verksamheter i så stor utsträckning som möjligt för att stärka deltagandet i EU-samarbetet. Detta omfattar även koordineringen av kontorets regelbundna närvaro i regionerna.

Central Sweden arbetar enligt föreningsstyrelsens beslutade uppdrag med omvärldsbevakning, nätverk och representation, kompetenshöjande insatser samt stöd till medlemmarnas aktiviteter rörande projektstöd och politisk påverkan. Omvärldsbevakning omfattar trendspaning och analys av aktuell EU-politik som har påverkan på regional utveckling. Kontoret representerar även sina medlemmar i olika europeiska nätverk. Nätverkandet bidrar till kontorets omvärldsbevakning, bygger relationer till EU:s institutioner och andra europeiska regioner samt positionerar medlemsregionerna som attraktiva samarbetspartners. Kontoret tar även emot studiebesök och erbjuder kollegor i regionerna att arbeta på plats i Bryssel. Genom omvärldsbevakningen identifierar kontoret möjlig EU-finansiering samt relevanta europeiska aktörer som medlemsregionerna kan samarbeta med. Vidare företräder kontoret även medlemmarnas intressen vid EU för att påverka politiska beslut i en gynnsam riktning för medlemsregionerna.

Central Sweden European Office är ett av elva svenska stads- och regionkontor i Bryssel inklusive Sveriges kommuner och regioners (SKR) Brysselkontor. De svenska stads- och regionkontoren har kompletterande uppdrag och arbetar nära tillsammans, bland annat



Central Sweden
DALARNA, GÄVLEBORG OCH ÖREBRO LÄN



genom att arrangera gemensamma möten och att dela information, analyser och kontakter med varandra.

Utifrån regionernas regionala utvecklingsstrategier bedömer Central Sweden att följande områden på den europeiska agendan blir särskilt relevanta att arbeta med 2026-2027:

EU:s övergripande utveckling och långtidsbudgeten efter 2027

EU:s utveckling påverkar förutsättningarna för regional utveckling. Det är därför viktigt att kontoret följer och informerar om EU:s övergripande utveckling, inklusive institutionella förändringar, nya strategiska prioriteringar och politiska trender, då detta direkt påverkar alla politikområden. Att förstå den långsiktiga inriktningen är avgörande för strategisk planering och positionering. Det handlar om att identifiera framtida finansieringsprioriteringar, potentiella nya regelverk och förändringar i beslutsfattandet som kan gynna eller missgynna regionerna. Till detta tillkommer att bevaka och informera om arbetet med EU:s framtida långtidsbudget. Detta med syftet att förbereda regionerna på troliga förändringar samt att skapa kapacitet för att vid behov kunna bedriva ett påverkansarbete för att det slutgiltiga regelverket blir så gynnsamt som möjligt för regionerna.

EU:s sammanhållningspolitik

Sammanhållningspolitiken står idag för över hälften av det regionala utvecklingskapitalet i Sveriges regioner. Det vill säga EU-medlen inom sammanhållningspolitiken möjliggör utförandet av det regionala utvecklingsuppdraget. Sammanhållningspolitiken är således en högst prioriterad fråga för alla tre medlemsregioner. Kontoret ska ha särskilt fokus på att bevaka, informera och påverka framtida sammanhållningspolitik. Sammanhållningspolitiken möjliggör investeringar i EU:s konkurrenskraft, innovation och grön omställning och omfattar också frågor som rör social innovation, folkhälsa och demografiska förändringar. Bevakningen ska säkerställa att regionerna är väl informerade om regler och villkor för att planera och ta del av medlen samt möjliga investeringsprioriteringar. Ett framgångsrikt påverkansarbete av den framtida sammanhållningspolitikens utformning och genomförande bygger vidare på bevakningen



Central Sweden
DALARNA, GÄVLEBORG OCH ÖREBRO LÄN



och sker parallellt mot nationell och europeisk nivå. I detta arbetar kontoret tillsammans med medlemsregionerna.

Stärkt europeisk konkurrenskraft

De tre medlemsregionerna Dalarna, Gävleborg och Örebro län har en gemensam syn på vikten av konkurrenskraft för regional utveckling i sina respektive utvecklingsstrategier. De fokuserar på att stärka näringslivet genom att främja innovation, kompetensförsörjning och en hållbar omställning. I början av mandatperioden 2024-2029 lanserade EU-kommissionen sin nya vägledande strategi, Kompassen för konkurrenskraft. Denna strategi omfattar tre huvudsakliga inriktningar: Att överbrygga innovationsgapet, en gemensam färdplan för utfasning av fossila bränslen och stärkt konkurrenskraft samt ökad säkerhet och minskat beroende av externa parter. EU:s fokus på dessa tre områden får stor påverkan på förutsättningarna för regional utveckling.

Innovations- och näringslivspolitik samt digitalisering

De regionala utvecklingsstrategierna för Region Örebro län, Region Dalarna och Region Gävleborg lyfter alla fram innovation som en drivkraft för hållbar utveckling och ekonomisk tillväxt. Regionerna arbetar aktivt med att skapa innovationsstödsystem, där företag och entreprenörer får stöd att utveckla sina idéer och bidra till regionens konkurrenskraft. Gemensamt för alla tre regioner är också en tydlig satsning på att stärka industrins innovationskraft och sektorns hållbara utveckling genom samverkan, digitalisering och kompetensförsörjning. Alla tre regioner arbetar även utifrån smart specialisering som under innevarande budgetperioder varit en grundläggande del i EU:s innovationspolitik. Innovation är fortfarande högt prioriterat för EU, även om konceptet smart specialisering inte är lika framträdande i nya strategier och rapporter. Innovation och digitalisering, särskilt AI, ses som mycket viktiga i att stärka den europeiska konkurrenskraften, den rena omställningen och en stark industri. Under 2025-2029 fokuserar EU särskilt på att få fler idéer att leda till nya produkter och tjänster på marknaden. Aktiv bevakning av området bidrar till att förstå och påverka nya strategier och lagstiftning som har bäring på de regionala innovationsekosystemen, det regionala näringslivet och förutsättningarna för regional utveckling. Bevakningen ska också omfatta möjligheter till partnerskap och att



Central Sweden
DALARNA, GÄVLEBORG OCH ÖREBRO LÄN



bistå regionerna i att stötta regionala aktörer i att delta i EU-projekt. EU-medel står också för en stor del av investeringarna i de regionala innovationsekosystemen. Kontoret i Bryssel ska tillsammans med regionerna arbeta för att all EU-politik rörande innovation, industri och näringsliv bör ha en platsbaserad ansats, för att skapa goda förutsättningar för regional utveckling.

Energi och klimat

Gemensamt för Region Dalarna, Region Gävleborg och Region Örebro län är en tydlig satsning på hållbar utveckling, där innovation, samverkan och cirkulära lösningar spelar en avgörande roll för att skapa en mer klimatneutral framtid. Alla tre regioner ser också bioekonomi och skogsbruk som viktiga sektorer för både det regionala näringslivet och för en miljömässigt hållbar omställning. Fisket är också viktigt i delar av geografin. EU:s mål om klimatneutralitet till år 2050 ligger fast, en målsättning som omfattar både minskade växthusgasutsläpp men också ökad kolinlagring i träprodukter och skogsmark. EU:s klimatpolitik fokuserar annars på att stärka EU:s konkurrenskraft genom att fasa ut fossila bränslen, investeringar i ren energi, inklusive kärnkraft samt en utbyggd cirkulär ekonomi och industriell symbios med effektivare resursanvändning. EU:s ambitiösa energi- och klimatpolitik skapar både utmaningar och möjligheter för regionerna. Aktiv bevakning av området bidrar till att förstå hur den politiska utvecklingen mot en ren istället för grön omställning påverka nya regleringar och standarder som har bäring på det regionala näringslivet, inklusive skogsbruk, markanvändning, lokala energisystem och utsläppsmål. Bevakningen kommer också bidra till att kunna identifiera och verka för finansierings- och samarbetsmöjligheter inom området.

Transport och infrastruktur

Gemensamt för alla tre regioner är en tydlig satsning på hållbara transportlösningar, förbättrad infrastruktur och ökad tillgänglighet för att stärka regional utveckling och konkurrenskraft. En regional infrastruktur som är väl sammankopplad med övriga Sverige och EU är en förutsättning för att alla tre regionerna ska vara attraktiva platser för näringslivet. EU:s transport- och infrastrukturpolitik påverkar regionernas tillgänglighet, konkurrenskraft och hållbarhet. Bevakning ger insikt i förutsättningar för



infrastrukturplanering, finansiering, regleringar kring transportutsläpp och utvecklingen av transeuropeiska nätverk (TEN-T). Kontoret ska även aktivt arbeta för att säkerställa att regionernas infrastrukturprojekt prioriteras och får del av EU-medel.

Kompetensförsörjning

En fungerande kompetensförsörjning är avgörande för den regionala utvecklingen, vilket också tydligt framgår i de tre regionala utvecklingsstrategierna i Dalarna, Gävleborg och Örebro län. Alla tre regioner betonar vikten av att säkerställa tillgången på rätt kompetens för att stärka näringslivets innovationskraft och långsiktiga konkurrenskraft. På EU-nivå har frågan ökat i vikt under de senaste åren då frågan ses som en grundläggande del i att stärka EU:s konkurrenskraft. EU:s samordnar framför allt EU-ländernas sysselsättningspolitik och fungerar också – främst genom sammanhållningspolitiken – som finansiär till delar av EU-ländernas insatser. EU samordnar framför allt EU-ländernas ekonomiska politik och sysselsättningspolitik genom den europeiska planeringsterminen, inom vilken de landsspecifika rekommendationerna tas fram. Dessa rekommendationer kommer troligen kopplas till tillgång till EU-medel i den nya budgetperioden. Kontorets bevakning av området ska leda till en bättre förståelse om de möjligheter som EU:s insatser på området kan innebära för regionernas arbete.

Beredskap, självförsörjning och försvarspolitik

Självförsörjning är en viktig aspekt av den regionala utvecklingen i Örebro län, Dalarna och Gävleborg. Alla tre regioner betonar vikten av ökad lokal produktion, minskat importberoende och stärkt motståndskraft för att skapa ett hållbart och resilient samhälle. Ett EU som är mindre beroende av externa partner betyder ett ökat fokus på självförsörjning, vilket även har en dimension av stärkt europeisk konkurrenskraft och ökad säkerhet. Bland annat avser EU-kommissionen att uppdatera det nuvarande regelverket för offentlig upphandling för att kunna ge en fördel till EU-tillverkade produkter. En annan del i arbetet är att EU tydligt verkar för en säkrad och hållbar försörjning av kritiska råvaror, vilket troligen betyder en stärkt europeisk gruvnäring. Det är även troligt att EU:s framtida jordbrukspolitik kommer ha ett stärkt inslag av självförsörjning. Beredskap och försvarsfrågor står även högt på EU:s agenda. Detta ökade fokus på säkerhet och



Central Sweden
DALARNA, GÄVLEBORG OCH ÖREBRO LÄN



beredskapsfrågor får stora konsekvenser övriga politikområden, inte minst kopplat till den framtida långtidsbudgeten. EU:s arbete inom försvar handlar till stor del om den egna försvarsindustrin. Till denna kommer det att inte bara krävas investeringar, men även resurser i form av råmaterial och arbetskraft. Kontorets bevakning inom området ska framför allt leda till högre kunskap om hur EU:s politik på området påverkar förutsättningarna för regional utveckling.

Social hållbarhet och folkhälsa

De regionala utvecklingsstrategierna i Örebro län, Dalarna och Gävleborg strävar till att öka den sociala hållbarheten i länen genom att skapa jämlika livsvillkor och social inkludering. Området omfattar även insatser för att kunna hantera demografiska förändringar och för delar av geografin, åtgärder för att skapa förutsättningar för en god folkhälsa. EU:s socialpolitik fokuserar på att minska fattigdom, stärka arbetsmarknaden och förbättra levnadsvillkoren för utsatta grupper enligt den europeiska pelaren för sociala rättigheter. Den inkluderar också sociala innovationer. Effektiv socialpolitik ses som nyckeln till ett konkurrenskraftigt Europa och en stark ekonomi ses i sin tur som avgörande för att upprätthålla Europas sociala modell. Kontorets bevakning inom området ska framför allt leda till högre kunskap om hur EU:s politik på området påverkar förutsättningarna för regional utveckling.